

Nationaal Burgerberaad Klimaat

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901

Contactpersoon

Tobijn de Graauw
Programmaleider

tobijn.de.graauw@burgerberaadklimaat.nl
06 - 27918137

Aan de heer M. Crok
De Kwekerij 10
2182 AG, Hillegom
marcel.crok@clintel.org

Datum 19 september 2025

Geachte heer Crok,

Op 4 juni 2025 heeft u een klacht ingediend bij het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL) over het handelen van de organisatie van het Nationaal Burgerberaad Klimaat met betrekking tot de uitgevoerde factcheck na de derde bijeenkomst van het burgerberaad op 8 maart 2025. Graag geven wij u hierbij een schriftelijke reactie met een aantal verbeterpunten die wij meenemen voor een volgende keer. En nodigen wij uit voor een afsluitend gesprek.

Aanleiding

U bent samen met 53 andere deskundigen op 8 maart 2025 aanwezig geweest bij de derde bijeenkomst van het Nationaal Burgerberaad Klimaat. U was uitgenodigd als één van de belanghebbenden die door het burgerberaad was gekozen om met het burgerberaad in gesprek te gaan. Na afloop van deze bijeenkomst zijn in het kader van transparantie en ter ondersteuning van de kennisoverdracht aan de deelnemers en andere geïnteresseerden korte video-interviews opgenomen met alle aanwezige deskundigen.

Na de bijeenkomst van 8 maart ontvingen wij als onafhankelijke projectorganisatie van het burgerberaad vragen van deelnemers over de informatie die was gedeeld. Sommige deelnemers gaven aan het lastig te vinden om te bepalen wat betrouwbare kennis is. Het kost ook veel tijd om

betrouwbare bronnen te vinden en te doorzoeken. Daarom hebben wij besloten een factcheck uit te laten voeren. Bij analyse van alle video's constateerden we dat er in totaal bijna 40 feitelijke uitspraken werden gedaan door de verschillende deskundigen. Voor al deze uitspraken is onderzocht in hoeverre deze met betrouwbare bronnen te onderbouwen zijn en in overeenstemming zijn met de wetenschappelijke literatuur. Uitgangspunt hierbij was dat er werd gekeken naar kennis waar wetenschappelijk erkende instituten het over eens zijn. Uw klacht heeft betrekking op de gevolgde procedure en de uitkomsten van deze factcheck.

Verbeterpunten

De onafhankelijke projectorganisatie van het Nationaal Burgerberaad Klimaat hecht eraan het gehele proces dat het burgerberaad doorloopt te ontwerpen en uit te voeren met de grootst mogelijke zorgvuldigheid. Dat geldt ook voor het proces rondom de derde bijeenkomst waar u te gast was. Tegelijkertijd hebben we een aantal verbeterpunten geconstateerd met betrekking tot de uitvoering van de factcheck.

Concreet signaleren we twee belangrijke verbeterpunten:

- *Communicatie voorafgaand aan de factcheck*
De betrokken deskundigen, waaronder uzelf, hadden vooraf geïnformeerd moeten worden over de mogelijke inzet van een factcheck, de bijbehorende criteria en de te volgen procedure.
- *Aanscherping van de factcheck zelf*
Er had in de factcheck gewerkt moeten worden met duidelijkere labels. Daarnaast is de door u en andere deskundigen gegeven reactie in het kader van hoor en wederhoor niet toegevoegd aan de gepubliceerde factcheck op de website. Voor de volledigheid was het beter geweest om dit wel te doen.

Het is belangrijk om te benadrukken dat de hierboven genoemde procedurele tekortkomingen geen effect hebben gehad op de inhoudelijke conclusies van de factcheck, die zijn getrokken door de geraadpleegde wetenschappers.

Reactie toevoegen aan factcheck

Naar aanleiding hiervan willen we u graag in de gelegenheid stellen uw reactie toe te voegen aan de factcheck op de website. De begeleidende tekst die daarbij geplaatst zal worden luidt:

De heer Crok heeft kenbaar gemaakt dat hij zich niet kan vinden in de conclusie in deze factcheck over zijn uitspraken. De onafhankelijke projectorganisatie van het Nationaal Burgerberaad Klimaat geeft aan dat er hoor en wederhoor is gepleegd. In het kader daarvan heeft de heer Crok verzocht zijn reactie in de factcheck te laten opnemen. De projectorganisatie heeft hiermee ingestemd. Zijn reactie is/komt hier beschikbaar.

Wij vragen u om een korte, bondige reactie aan te leveren (maximaal 1 A4), waarin u uw bezwaren tegen de uitkomst en de procedure van de factcheck weergeeft. Deze reactie zal worden opgenomen bij de betreffende factcheck op onze website.

Verwijderen video

Indien u niet van bovenstaand voorstel gebruik wil maken, kunnen wij op uw verzoek de video met uw

interview verwijderen van de website. Eveneens wordt dan het gedeelte van de factcheck dat betrekking had op de in uw video gedane uitspraken verwijderd. Wij plaatsen in dat geval de volgende tekst op de website:

De heer Crok heeft kenbaar gemaakt dat hij zich niet kan vinden in de conclusie over zijn uitspraken in deze factcheck. Vooraf was niet gecommuniceerd dat alle feitelijke uitspraken die door de deskundigen in de video's werden gedaan onderdeel zouden worden van een factcheck. Op verzoek van de heer Crok is daarom de video met zijn interview verwijderd. Eveneens is het gedeelte van de factcheck dat betrekking had op de in deze video gedane uitspraken verwijderd.

Uitnodiging afsluitend gesprek

Ten slotte nodigen wij u graag uit voor een persoonlijk, afsluitend gesprek om samen terug te kijken op het proces.

Wij hopen hiermee tegemoet te komen aan uw bezwaren en kijken uit naar uw reactie.

Met hartelijke groet,

Nienke Meijer
Onafhankelijk voorzitter Nationaal Burgerberaad Klimaat

